

1. İlkçağ'daki Anadolu uygarlıklarından olan İyonlar; demokrasinin, özgür düşüncenin ve pozitif bilimlerin öncüsü olarak kabul edilmişlerdir.

Bu duruma İyonların;

- I. halk meclisleri oluşturmaları,
- II. kolonicilik faaliyetlerinde bulunmaları,
- III. dünya ve güneş sistemiyle ilgili görüşler ileri sürmeleri

özelliklerinden hangileri kanıt olarak gösterilebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve III E) II ve III

2. 1924 yılında çıkarılan Tevhid-i Tedrisat Kanunu ile çeşitli kurumlara bağlı devlet okulları, medreseler, kilise teşkilatlarına bağlı azınlık okulları ve yabancı okulların tamamı Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlanmıştır.

Bu bilgiye bakılarak, Tevhid-i Tedrisat Kanunu ile ilgili;

- I. Eğitim ve öğretimde millileşmeye ortam hazırlanmıştır.
- II. Eğitim kurumlarında devletin aleyhine olabilecek propagandaların önüne geçilmek istenmiştir.
- III. Halkın ekonomik yaşam düzeyi yükseltilmiştir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

3. 16 Mayıs 1920'de TBMM'de çıkarılan bir kanunla "Kuvayimillîye birliklerinin giderlerinin Milli Savunma Bakanlığı tarafından karşılanması ve halkın yardımlarının mülki idareler tarafından kayıt altına alınması" kararlaştırılmıştır.

Bu düzenlemenin aşağıdakilerden hangisine yönelik olduğu savunulabilir?

- A) Halkla yöneticilerin kaynaşmasına

- B) Silahlı güçlerin belli bir otoriteye bağlanmasına
- C) Kuvayımilliye birliklerinin kurulmasına
- D) TBMM'nin İstanbul Hükümeti üzerinde baskı kurmasına
- E) Direniş cemiyetlerinin bir çatı altında toplanmasına

4. Mondros Ateşkes Antlaşması'ndan sonra İstanbul'a gelen Mustafa Kemal Paşa, "Hata ettim. İstanbul'a gelmemeliydim. Ne yapıp edip Anadolu'ya dönmenin çaresini bulmalı." demiştir.

Mustafa Kemal Paşa'nın bu görüşü;

- I. İstanbul'un İtilaf devletlerinin denetimi altında olması,
- II. İstanbul Hükümeti'nin İtilaf devletlerine karşı teslimiyetçi politika izlemesi,
- III. Anadolu'nun büyük bir bölümünün işgal altında olmaması

durumlarından hangilerine dayandırılabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve III
- E) I, II ve III

5. **Amasya Genelgesi'nin aşağıdaki maddelerinden hangisi Türk milletinin işgalci güçlere karşı topyekün hareket edeceğinin göstergesidir?**

- A) Bu genelge bir sır olarak saklanmalıdır.
- B) İstanbul hükümeti üzerine aldığı sorumlulukları yerine getirememektedir.
- C) Türk milletini içinde bulunduğu kötü durumdan yine milletin azim ve kararı kurtaracaktır.
- D) Doğu illeri adına 10 Temmuz'da Erzurum'da bir kongre toplanacaktır.
- E) Ordular terhis edilmemeli ve silahlar teslim edilmemelidir.

6. **1924 Anayasası'nda yer alan "Türkiye halkına din ve ırk ayrımı olmaksızın Türk denir." ifadesinin Atatürk'ün;**

- I. devletçilik,

II. halkçılık,

III. laiklik

ilkelerinden hangileriyle ilgili olduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

7. Hz. Muhammed Veda Hutbesi'nde, "Müslüman Müslüman'ın kardeşidir ve böylece bütün Müslümanlar kardeşir. Bir Müslüman'a kardeşinin malı da kanı da helal olmaz. Fakat malını gönül hoşluğu ile vermişse o başkadır." görüşlerini dile getirmiştir.

Hiz. Muhammed'in bu sözlerinin;

- I. sosyal karışıklıkların önlenmesi,
II. toplumsal dayanışmanın artırılması,
III. halkın yönetimde etkin kılınması

durumlarından hangilerini sağlamaya yönelik olduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

8. Osmanlı Devleti'nde 1842 yılından itibaren eyaletlerde yöneticilerin yanında halkın seçtiği Müslüman ve gayrimüslimlerden oluşan eyalet meclisleri kurulmuştur.

Bu durum aşağıdakilerden hangisinin göstergesi olabilir?

- A) Vatandaşlık haklarının anayasal güvence altına alındığının
B) Azınlıkların devlet yönetiminde görev almaya başladığının
C) İçteki gelişmelerin dış siyaseti etkilediğinin
D) İslam toplumlarının ortak bir kültür etrafında birleştirilmeye çalışıldığının
E) Devlet yönetiminde toplumdaki çıkar çatışmalarından yararlanıldığının

9. Aşağıdakilerden hangisi Halifeliğin kaldırılmasının gerekçelerinden biri olabilir?

- A) Ekonomik bağımsızlığı sağlama
- B) Saltanat yönetimine son verme
- C) Cumhuriyetin ilanı için uygun ortam oluşturma
- D) Çok partili hayata geçişi sağlama
- E) Milli egemenliği pekiştirme

- 10.** Mustafa Kemal, 30 Nisan 1920'de Avrupa devletlerinin dışişleri bakanlarına TBMM'nin kurulduğunu ve Türk milletini artık, TBMM'nin temsil ettiğini duyurmuştur. Mustafa Kemal, ayrıca İstanbul Hükümeti ile yapılacak antlaşmaların Türk milletinin gerçek temsilcisi olan TBMM tarafından tanınmayacağını da ilan etmiştir.

Mustafa Kemal'in bu tutumunun aşağıdakilerden hangisine yönelik olduğu savunulabilir?

- A) TBMM'nin Avrupa devletleri tarafından tanınmasını sağlamaya
- B) İstanbul Hükümeti'ni İtilaf devletlerinin baskısından kurtarmaya
- C) Saltanat makamını korumaya
- D) Anadolu'daki azınlıkların desteğini almaya
- E) Barış görüşmelerine İstanbul Hükümeti ile birlikte TBMM Heyeti'nin de katılmasını sağlamaya

- 11.** Malazgirt Savaşı'ndan sonra Anadolu'da Bizans İmparatorluğu'nun üstünlüğüne son veren Selçuklu komutanları kısa sürede Marmara ve Ege Denizi kıyılarına ulaşmışlardır.

Aşağıdakilerden hangisi Anadolu'daki Türk ilerleyişinin ortaya çıkardığı sonuçlardan biri olamaz?

- A) Göçebe Türkmenlerin yeni yerleşim alanları bulması
- B) Bizans İmparatorluğu'nun Avrupa'dan yardım istemesi
- C) İslam dünyasına yönelik Haçlı Seferleri'nin başlaması
- D) Türklerin İslam dünyasındaki saygınlığının artması
- E) Türkler arasında İslamiyet'in yayılmaya başlaması

12. Birinci Dünya Savaşı'ndan sonra ABD ve Fransa'nın girişimleriyle 1928 yılında imzalanan Briand-Kellogg Pak-tı ile, ülkelerin topraklarına yapılacak saldırılara karşı ya-pacakları savunma savaşı dışındaki savaşlar kanun dı-şı sayılmıştır. Bu pakta 1929 yılında Türkiye ve Sovyet-ler Birliği de katılmıştır.

Fransa bu pakla aşağıdaki ülkelerden hangisinin olası bir saldırısına karşı önlem almış olabilir?

- A) İngiltere B) Japonya C) Almanya
D) Yugoslavya E) İspanya

13. Osmanlı Devleti'nin uyguladığı dirlik sisteminde dirlik sahiplerine gelirlerine göre asker yetiştirme, bölgeleri-ni yönetme, tarımsal üretimin artırılmasına yardımcı ol-ma, vergileri toplama, güvenliği sağlama gibi yetki ve görevler verilmiştir.

Aşağıdakilerden hangisinin dirlik sisteminin işleyi-şini bozduğu savunulabilir?

- A) Uzun süren savaşlar nedeni ile dirlik sahiplerinin böl-gelerinden uzak kalması
B) Coğrafi Keşifler sonucu İpek ve Baharat yollarının öne-mini kaybetmesi
C) Fetihlerin durması ile devlet gelirlerinin azalması
D) Kapıkulu ordusunun asker ihtiyacını karşılayan devşir-me sisteminin bozulması
E) Milliyetçi isyanların artması ile toprak kayıplarına engel olunamaması

14. 18. yüzyılın başlarından itibaren Osmanlı Devleti'nde Mukataa toprakları, Malikane sistemiyle muaccele de-nen satış bedeli karşılığında şahıslara hayat boyu kira-lanmaya başlanmıştır.

Bu uygulamanın Osmanlı Devleti'nde aşağıdakiler-den hangisinin güç kazanmasında etkili olduğu sa-vunulabilir?

- A) Tımarlı sipahilerin
B) Kalemîye sınıfının
C) Loncaların
D) Ulema sınıfının

E) Ayan ve eşrafın

15. İslamiyet'ten önceki Türklerde "İl gider, töre kalır." atasözü halk arasında yaygındı.

Bu atasözü Türklerde aşağıdakilerden hangisine önem verildiğini gösterir?

- A) Toplumsal hukuk kurallarının korunmasına
- B) Türklerin bir bayrak altında toplanmasına
- C) Yönetimde veraset anlayışının sürdürülmesine
- D) Kurultay'da boyların temsil edilmesine
- E) Federatif devlet anlayışının uygulanmasına

16. **Ahmet** : Sakarya Savaşı, Türk tarihi açısından bir dönüm noktası olmuştur.

Mehmet: Evet, Yunanlılar artık Türk ordusuna saldırımayacak duruma düşmüşler ve eski mevzilerine çekilmişlerdir.

Ahmet : Bu gelişmeden sonra Türk ordusunun ----

Yukarıdaki boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilirse doğru olur?

- A) başına Mustafa Kemal geçmiştir.
- B) taarruz hazırlıkları başlamıştır.
- C) itilaf devletlerinin denetimine bırakılması kolaylaşmıştır.
- D) yeniden yapılandırılması için Avrupa'dan uzmanlar getirilmiştir.
- E) gayr-i Nizami savaş yapması kolaylaşmıştır.

17. "Farklı milletleri, ortak ve genel bir unvan altında toplamak ve bu unsurları aynı hukuk ve şartlar altında bulundurarak kuvvetli bir devlet kurmak, parlak ve cazip bir siyasi görüştür. Fakat aldatıcıdır. Hatta hiçbir hudut tanımayarak dünyada mevcut bütün Türkleri dahi bir devlet halinde birleştirmek, erişilmesi imkansız bir hedeftir."

Atatürk'ün yukarıdaki görüşlerinin, Osmanlı Devleti'nde uygulanmaya çalışılan;

- I. Turancılık,
- II. Osmanlıcılık,

III. Adem-i Merkeziyetçilik

fikir akımlarından hangilerinin geçersizliğini ortaya koyduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) II ve III

18. Yeryüzünün sürekli yerleşilmiş en soğuk yeri olan Rusya'daki Ust Nera şehrinde halk, soğuk havada yaşamanın zorluğunu iyi bilir. Sıcaklıklar, kutuplardaki yüksek basınç merkezinin genişlemesiyle -60°C ye, sık sık da -70°C nin altına düşer. Açık hava faaliyetlerine -50°C de son verilir. -55°C de okullar kapanır. Ancak buna rağmen üç kapının, üç pencerenin arkasında ve üzerlerinde kat kat kalın elbiselerle kentte on binin üzerinde insan yaşamaktadır.

Bu parçaya göre aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) İklim koşullarının insanların giyim kuşamlarını etkilediğine
B) Doğal koşulların sosyal ve kültürel yaşamı sınırlandırdığına
C) Elverişsiz doğa koşullarının nüfus ve yerleşme üzerinde etkili olduğuna
D) Meskenlerin mimari özellikleri üzerinde iklim koşullarının belirleyici olduğuna
E) Mevsimler arasındaki sıcaklık farkının geçici göçleri artırdığına
19. Aşağıdaki tabloda, üç ülkede birincil faaliyetlerde çalışanların oranı yüzde (%) olarak verilmiştir.

X	2,87
Y	14,4
Z	22,8

Tablodaki bilgilere göre X, Y ve Z ülkeleri ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

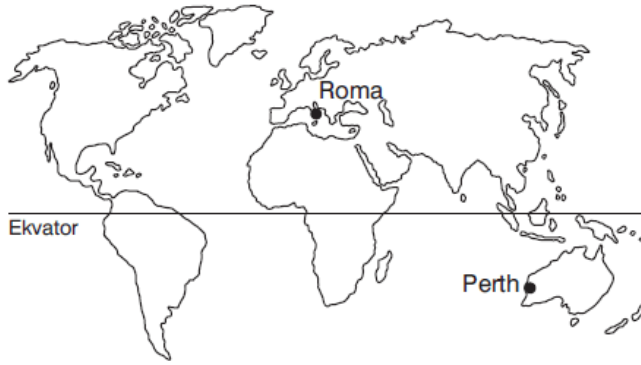
- A) Tarım alanlarının yüz ölçümleri birbirine yakındır.
B) Z ülkesinin nüfus miktarı daha fazladır.
C) X ülkesinde doğal koşullara bağımlılık fazladır.
D) Ülkelerin gelişmişlik düzeyi birbirinden farklıdır.
E) Y ülkesinde doğal kaynak tüketimi daha fazladır

20. Yerkabuğu ile manto arasındaki dengeye izostasi denir. Bu denge çeşitli nedenlerle zaman içinde bozulur.

Aşağıdakilerden hangisi bu dengeyi bozabilecek olaylardan biri değildir?

- A) Buzulların erimesi
- B) Jeotermal suların yeryüzüne ulaşması
- C) Akarsuların alüvyonlarını çukur alanlarda biriktirmesi
- D) Karalar üzerinde kalın buz kütlelerinin oluşması
- E) Magmanın yeryüzüne çıkması

21. Aşağıdaki haritada, Roma ve Perth kentlerinin bulunduğu yerler gösterilmiştir.

Bu kentler için aşağıdakilerden hangisinin aynı olduğu söylenebilir?

- A) Mevsim sürelerinin
- B) Sıcaklığın en yüksek olduğu ayın
- C) Uluslararası saat dilimlerinin
- D) Ekvator'a olan uzaklıklarının
- E) Bahar başlangıç günlerinin

22. Aşağıda, İç Anadolu'daki bazı yer şekillerinin oluşum özellikleri verilmiştir.

- Nevşehir'de kil ve kum taşlarının sel suları tarafından aşındırılmasıyla kırıkbayırılar oluşmuştur.
- Ürgüp çevresinde volkanik kayaların sel suları tarafından aşındırılmasıyla peribacaları oluşmuştur.
- Konya-Karapınar'da karstik kayaların suda çözün-

mesiyle obruklar oluşmuştur.

Bu örneklerden yararlanarak çıkarılabilecek en kapsamlı yargı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kurak ve yarı kurak bölgelerde akarsuların şekillendirici etkisi fazladır.
- B) Volkanik kayalar aşınmaya karşı dirençlidir.
- C) Aynı bölgede kayalar özelliklerine bağlı olarak farklı şekiller oluşabilir.
- D) Eriyebilen kayaların bulunduğu bölgelerdeki yer şekilleri büyük benzerlikler gösterir.
- E) Yer şekillerinin oluşum ve gelişimi milyonlarca yıl sürer.

23.

Haritada gösterilen bölgelerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Üçüncü jeolojik dönemin sonlarında meydana gelen tektonik hareketler sonucunda I. bölge deprem alanı haline gelmiştir.
- B) II. bölgede, kıvrım hareketleri sonucunda denizel tabakalar yükselmiş ve su üzerinde kalmıştır.
- C) Kuzeydoğu - güneybatı doğrultusunda uzanan kırık boyunca yüzeye çıkan lavlar, III. bölgedeki volkanik dağları oluşturmuştur.
- D) IV. bölgede meydana gelen kırılma hareketleriyle horst - graben sistemi oluşmuştur.
- E) Gelgit etkisiyle akarsu ağzlarının sular altında kalması, V. bölgede halicilerin oluşmasında etkili olmuştur.

24. Kış boyunca Anadolu'nun iç kesimleri yüksek basıncın, kıyı bölgeleri ise alçak basıncın etkisi altında kalır. Bu nedenle yüksek basınç sahası olan Anadolu'dan kıyı kesimlere doğru genel bir hava akımı oluşur. Bu hava akımları bazı yerlerde fön rüzgârına dönüşür.

Buna göre, kış mevsiminde aşağıdaki yerlerin hangisinde zaman zaman fön rüzgârının etkili olduğu

görmek zaman zaman deniz yüzeyinin altına girer ve
söylenebilir?

- A) Canik dağlarının güney yamacı
- B) Torosların kuzey yamacı
- C) Doğu Karadeniz dağlarının kuzey yamacı
- D) Küre dağlarının güney yamacı
- E) Aydın dağlarının doğu yamacı

25. Gelişmekte olan ülkelerde kişi başına düşen ulusal gelirin artışına bağlı olarak, aşağıdakilerden hangisinde artış olması beklenir?

- A) Yurt dışına yapılan işçi göçlerinde
- B) Turizm etkinliklerine katılanların sayısında
- C) Başka ülkelere giden bilim insanlarının sayısında
- D) Bebek ölümlerinde
- E) Nüfus artış hızında

26. İskandinavya Yarımadası,

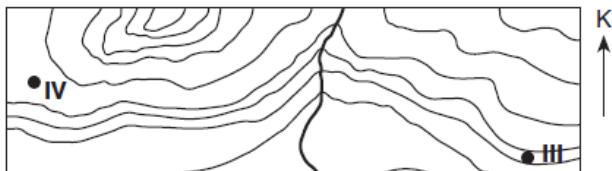
- turizm bölgesi
- orman bölgesi
- zengin akarsu ve göller bölgesi
- balıkçılığın geliştiği bölge

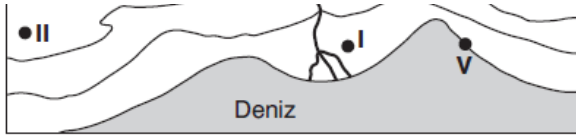
şeklinde birçok bölgeye ayrılabilir.

Buna göre, İskandinavya Yarımadası'nda bu bölgelerin oluşmasında aşağıdakilerden hangisi etkili olmamıştır?

- A) Jeolojik yapı
- B) Fiyortlar
- C) Yer şekilleri
- D) İklim koşulları
- E) Okyanus akıntıları

27. Aşağıda, bir yörenin eş yükselti eğrileriyle çizilmiş topoğrafya haritası verilmiştir.

Bu yörede gerçekleşen bir deprem sonrası bazı yerleşim yerlerinin bulunduğu alanların değiştirilmesine karar verilmiştir.

Buna göre, numaralı yerlerden hangisinin yeni yerleşmelerin kurulması için daha elverişli olduğu söylenebilir?

- A) Gevşek yapıdaki toprakların bulunduğu I. bölgenin
- B) Kayalık zemine sahip II. bölgenin
- C) Eğim derecesi yüksek olan III. bölgenin
- D) Eriyebilen kayaçların yaygın olduğu IV. bölgenin
- E) Falezlerin bulunduğu V. bölgenin

28. Aşağıdakilerden hangisi 15. ve 16. yüzyılda Avrupalı keşiflerin, coğrafi keşifler sırasında kullandığı deniz yollarından biridir?

- A) Çanakkale Boğazı
- B) Süveyş Kanalı
- C) Ümit Burnu
- D) Panama Kanalı
- E) Bering Boğazı

29. Bir ülkede aynı boylam üzerinde güneyden kuzeye doğru gidildikçe başlangıç meridyenine yaklaşılmaktadır.

Yalnızca bu bilgidен yararlanarak, ülke ile ilgili,

- I. Kuzey Yarım Küre’de yer alır.
- II. İklim çeşitliliği fazladır.
- III. En uzun gündüz 21 haziranda yaşanır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I ve III

30. Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğü’nün internet sitesinde yer alan bilgilendirmede: “Nem oranının en yüksek olduğu saatler genellikle hava sıcaklığının en

yüksek olduğu saatleri, genellikle hava sıcaklığının en düşük olduğu gece saatleri, sıcaklığın en yüksek olduğu öğle saatleri ise genellikle nem oranının en düşük olduğu saatlerdir.” denilmiştir.

Bu bilgi, aşağıdakilerden hangisini örneklendirmek için kullanılabilir?

- A) Kıyılarda nem miktarının fazla olduğunu
- B) Havanın taşıyabileceği nem miktarı üzerinde sıcaklık değişiminin etkili olduğunu
- C) Yerin ısı kaybının öğle saatlerinde fazla olduğunu
- D) Nemin güneş ışınlarının düşme açısını etkilediğini
- E) Nemliliğin günlük sıcaklık farklarını azalttığını

31. Aşağıdakilerden hangisi dünyada nüfusun yoğunlaştığı alanlar arasında yer almaz?

- A) Ulaşım yollarının kavşak noktaları
- B) Maden yataklarının işletildiği yerler
- C) Gür ormanların bulunduğu alanlar
- D) Alüvyal toprakların bulunduğu vadi tabanları
- E) Tarihi ve kültürel değerlerin bulunduğu yerler

32. Tıp etiğinin; yarar sağlama, zarar vermeme, özerkliğe saygı ve adalet ilkelerine dayandığı varsayılmaktadır. Bu ilkelerin kabulünde belirli bir mutabakat var gibi görünse de, genel olarak ilkelerin hepsinin aynı kesinlik ve geçerlilikte mi ele alınacağı, farklı durumlarda hangi ilkenin ne şekilde öncelikli ya da ayrıcalıklı olacağı, başka ilkelerin olup olmayacağı hâlâ tartışılmaktadır. Tüm bunlar tartışılabilir. Ancak, ne şekilde kabul edilirse edilsin belirlenecek ilke ve davranış modelleri ülkeden ülkeye, kültürden kültüre, değerden değere her zaman geçerlidir. Çünkü neticede söz konusu insan yaşamıdır.

Bu görüşü benimseyen bir kişinin, aşağıdakilerden hangisini reddetmesi beklenir?

- A) İnsan yaşamının dokunulmazlığını
- B) Etik yaşamın varlığını
- C) Etik kuralların öznelliğini
- D) Ahlakın akla dayanması gerektiğini
- E) Evrensel ahlak yasasının varlığını

33. Filozof bilgi arayıcısıdır. Filozof için bilginin nerede ol-

duğu önemli değildir. Filozof eğer, aradığı bilginin Kaf Dağı'nın ardında olduğuna inanırsa, doğru bilgiye ulaşmak için o masal dağının var olup olamayacağının ötesinde bu kez Kaf Dağı'nı aramaya başlar. Çünkü o, tutku derecesinde mutlak hakikatın ne olduğunu merak etmekte, bu merakını da hiçbir şey dindirememektedir. Bu nedenle filozofun sürekli arayış içinde olması, hakikate olan tutkusunu kısmen de olsa dindirmektedir. Fuzuli'nin Leyla ve Mecnun'unda olduğu gibi açıklar muradına erdiğinde nasıl ki dinginliğe erişemiyorlarsa, filozof da muradına erse bile dinginliğe ulaşamamaktadır. Çünkü, Leyla ve Mecnun'un aşklarının bu dünyayı aşması, bu dünya yaşamı ile sınırlandırılmayacak kadar büyük olması gibi; filozofun da bilme aşkı, bu dünyadaki verilerle sınırlandırılmamakta ve bu nedenle de o sürekli bir aşk acısı içinde kalmaktadır.

Parçada, filozofun yaşadığı "aşk acısı" ifadesiyle aşağdakilerden hangisi vurgulanmaktadır?

- A) Kuşkuculuğu, doğru bilgiye ulaşmada araç olarak görölmesi
- B) Mutluluk için hayallerinin peşinde koşması
- C) Mutlak bilgiye ulaşmanın zor ve zahmetli olması
- D) Varlığa ilişkin hakikatı anlama arzusu içinde olması
- E) Yaşamda duygusal olarak doyuma ulaşmayı istemesi

34. İnsan haklarından biri olan özgürlüğu olduğu bir toplumda, insanlar görüş ve düşüncelerini baskı altında kalmadan açıklayarak, gerçeklerin ortaya çıkmasına ve sorunların çözümüne katkıda bulunabilirler. Bu da toplumun genel mutluluk seviyesini artıracağına göre özgürlük insan hakları bakımından gereklidir. Özgürlüğe yararcı bu bakışla yaklaşıldığında, bazı durumlarda da bir kısım insanların bazı temel haklarının kısıtlanması, toplumun genelinin mutluluğunu artırdığı için gerekli görülebilir. Bu durum ise yararcı bakış açısının ağmazıdır. Bu kez, insan hakları insan onuru temelinde savunulabilir. Ancak bazı düşünörlere göre bu yaklaşımın da birtakım ağmazları vardır.

Bu parça, aşağdaki sorulardan hangisine cevap niteliğindedir?

- A) İnsan hakları felsefi olarak nasıl temellendirilebilir?
- B) İnsanı anlamak için insana nasıl yaklaşılmalıdır?
- C) İnsanların temel hakları nelerdir?
- D) İnsan yaşamı için vazgeçilmez temel haklar var mıdır?
- E) İnsan hakları doğal bir hak mıdır?

35. Çevremizdeki varlıkları duyu organlarımız aracılığıyla tanıyoruz. Birçok önermenin doğruluğunu duyu deneyimimiz yardımıyla biliyoruz. Örneğin, şu anda masamın üzerindeki nesnenin kitap mı, defter mi, yoksa bir çiçek mi olup olmadığını duyu verilerimle temellendiririm. Pekki halüsinasyon ve illüzyon olayları için ne demeli? Öyle ki, bazen hiçbir uyarıcı yokken varmış gibi algılıyoruz. Böyle bir durumda eğer başkası da böyle algılıyorsa problem yoktur. Ancak sadece birkaç kişi algılıyorsa o nesneye ilişkin bilgiden kuşku duyulmalıdır. Herkes ya da büyük çoğunluk bir nesneye ilişkin duyu verilerine dayalı olarak aynı şeyi söylüyorsa o bilginin doğruluğundan kuşku duyulmamalıdır. Herkes tarafından aynı biçimde yanılgıya yol açan bazı illüzyon türlerinde de ölçüt aynıdır. Eğer yanılgı içinde olduğumdan kuşku duyuyorsam yine duyu deneyimlerimi kullanarak kontrol ederim. Başkalarının da aynı şekilde kontrol etmesiyle aynı sonuca ulaşmışsak o bilgiden de artık kuşku duymam.

Bu parçada, bilginin doğruluğu aşağıdakilerden hangilerine dayandırılmaktadır?

- A) A priori bilgiler ve a posteriori bilgiler
 - B) A priori bilgiler ve tutarlılık
 - C) A posteriori bilgiler ve tümel uzlaşım
 - D) A posteriori bilgiler ve tutarlılık
 - E) A priori bilgiler ve tümel uzlaşım
36. Hegel, ilk başta mutlak bir ruhun varlığına, daha sonra bu ruhun doğayı ve insanı meydana getirdiğine inanmaktadır. Ona göre, doğayı anlamaya çalışırken, görünürdeki çeşitliliğin ardında ona düzen veren ve evrendeki varlığın organizeli bir bütün halinde birliğini sağlayan manevi yasalar vardır. Böylece, Hegel yaşadığımız maddi dünyanın varlığını sorgularken onun çeşitliliğini açıklayabilmek için var olan her şeyin zihinde bir kopmasını çıkarır.

Bu göre, Hegel'in varlık görüşüyle ilgili olarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Mutlak varlık yoktur, her şey görecelidir.
- B) Gerçekliğe ait çokluğun ardındaki birlik, ussal nedene dayanır.
- C) Varlık madde ve ruhun senteziyle meydana gelmiştir.
- D) Varlığın temelinde hem soyut hem de somut nitelikler vardır.

E) Varlık soyut bir yapıda olduğu için ne olduğu kesin olarak bilinemez.

37. “Anadolulu ve Çinli ressamın ustalıkları konusunda anlaşmazlığa düşünce padişah onları bir sınavdan geçirme gereği duyar. Büyük bir salon, perdeyle ikiye bölünerek duvarlara resim yapmaları istenir. Çinli ressamın hemen işe koyulup, duvarlarını müthiş resimlerle boyarken Anadolulu ressamın, sadece kendilerine verilen duvarı cilalayıp, parlatıyorlarmış. Süre dolduğunda, padişah önce Çinli ressamın resmine bakar ve hayranlığını dile getirir. Padişah, Anadolulu ressamın resmini görmek istediğinde; onların yaptığı sadece aradaki perdeyi kaldırmak olur ve Çinlilerin resmi bu pürüzsüz, cilalı yüzeye daha bir alımlı ve etkili düşer”

Parçadaki Anadolulu ressamın sanat anlayışı, aşağıdaki yargılardan hangisiyle ilişkilendirilebilir?

- A) Doğal güzellik sanat güzelliğinden üstündür.
B) Sanat, sanatçının özgün yaratımıdır.
C) Resim alımlayıcıya göre şekillenir.
D) Sanat, insanda hoş duygular uyandırıyorsa güzeldir.
E) Sanat aslını yansıtabildiği ölçüde güzeldir.

38. İnsan bilim ve bilime dayalı teknolojinin ürettiği telefon, bilgisayar, televizyon gibi araçları, binaları, makineleri günlük yaşamında kullanır. Felsefenin ürettiği değer ve düşünceler ise günlük hayatımızda bilimin ürettikleri gibi görünmez. Ancak bu değer ve düşüncelerin de insan yaşamını, eylemlerini, bilim ve teknolojinin ürettiklerinin kullanımını etkilediği de yadsınamaz. Bilim ve teknolojinin, insan yaşamı üzerindeki etkisi kolayca gözlemlenebilir. Peki filozof ve düşünürlerin ürettiği demokrasi, sosyalizm, liberalizm gibi siyasi sistemlerin insanları ve toplumları etkilemediği söylenebilir mi? Söz gelimi nasıl bir toplumsal düzende yaşayacağımız, nasıl evlerde yaşayacağımızdan daha mı az önemlidir?

Bu parçaya dayanarak, felsefe ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Ürettiği düşüncelerin etkisi toplumdan topluma değişir.
B) Kişiyi kendi görüşlerinden başka görüşlerin de olabileceğini gösterir.
C) İnsanı düşünce temelinde sorgularken, bilimlere ışık tutar.
D) Evreni doğa üstü güçlerle değil, akılla açıklar.

E) Yaşamın farklı alanlarında farklı biçimlerde etkisi görülür.

39. Matematikçi Eukleides, M.Ö. yazdığı 13 ciltlik "Elementler" eseriyle zamanının kralının en gözde öğretmeni olmuştu. Bir gün kral öğrenmekte güçlük çektiği geometri için Eukleides'e, "Geometriyi kısa yoldan öğrenmenin bir yolu yok mu?" diye sorar. O da bunun üzerine, "Kusura bakmayın ama geometriye giden bir kral yolu yoktur." diye karşılık verir.

Eukleides'in bu yaklaşımından, bilimlere ait aşağıdaki yargılardan hangisi çıkarılabilir?

- A) Bilim olgulara dayalı bir etkinliktir.
B) Bilimsel düşünce, elverişli ortamlarda gelişir.
C) Bilimin öğrenilmesi zaman alıcıdır.
D) Bilim, ancak kendi ilkeleriyle anlaşılabilir.
E) Bilimin günlük yaşama uygulanması zaman alır.
40. Poseidon, Yunan mitolojisinde; denizler, depremler ve atlar tanrısı olarak kabul edilir, üç dişli yabasıyla depremler oluşturur, denizleri dalgalandırır. O günün insanları tabiatı açıklayamadıkları olayları, sürekli anlatılan bu tür hikayelerle açıklama çabasına girmişlerdi. Böylece bilinmezlik içinde yaşamının verdiği korkuyu, bir ölçüde, bu tip hikayelerle bilinebilir kılıyorlardı. Çünkü o günün birçok insanı için evrende tesadüf yoktur, tüm tabiat olayları belli bir düzen ve sistem içinde gerçekleşir. Onların yanılgıları, belki de, bilime dayalı bilgilerinin yetersizliğinden dolayı tabiattaki olaylara mitolojik açıklamalar getirmeleriydi. Buna karşılık günümüzdeki bir kısım insanlar ilerlemiş bilimsel veriler olmasına rağmen, tabiatı açıklayamadığı olayları tesadüfe bağlamaktadır. Bu açıdan bakıldığında acaba o günün insanları mı, yoksa bu günün insanları mı daha akıllı? Belki de birkaç asır sonra gelecek insanlar, bizim açıklamalarımıza gülecek, eğlenceli bulacaklar; kim bilir böylece, ilkçağ insanlarıyla aynı kaderi paylaşacağız.

Bu parçadan, aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabılır?

- A) Her bilgi kendi çağının koşulları içinde değerlendirilmelidir.
B) Bilimsel bilgilerin artmasıyla tabiat olayları kesin olarak açıklanmıştır.
C) Mitolojik açıklamalar bilimin doğuşuna kaynaklık et-

miştır.

D) İnsanların olayları açıklayıcı bilgisi arttıkça korkusu azalmıştır.

E) Mitolojik açıklamaların yetersizliği, akla dayalı açıklamaları zorunlu kılmıştır.

www.supersoru.com

Cevaplar :

1)D, 2)C, 3)B, 4)E, 5)C, 6)D, 7)D, 8)B, 9)E, 10)A, 11)E, 12)C, 13)A, 14)E, 15)A, 16)B, 17)C, 18)E, 19)D, 20)B, 21)E, 22)C, 33)D, 34)A, 35)C, 36)B, 37)E, 38)E, 39)D, 40)A,